

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL P. M. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“
GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. balandžio 6 d. Nr. 242-111
Vilnius

Lietuvos bankas gavo P. M. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą dėl draudiko veiksmų, kuriais galėjo būti pažeistos pareiškėjo teisės.

N u s t a t y t a:

2015 m. spalio 18 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu susidūrė pareiškėjui pareiškėjo vairuojamas automobilis „Mercedes Benz C 200“, valstybinis numeris *duomenys neskelbtini*, (toliau – automobilis „Mercedes Benz“) ir AB „Lietuvos draudimas“ transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu apdraustas V. Č. vairuojamas automobilis „Ford Mondeo“, valstybinis numeris *duomenys neskelbtini*, (toliau – automobilis Ford Mondeo). Automobilio „Ford Mondeo“ vairuotojas po įvykio užpildytoje eismo įvykio deklaracijoje pripažino savo kaltę dėl įvykusio įvykio. Pareiškėjo teigimu, apie eismo įvykį šalys pranešė policijai, tačiau, atsižvelgdama į tai, kad eismo įvykio kaltininkas pripažino savo kaltę, policija į eismo įvykio vietą neatvyko.

Kadangi eismo įvykio kaltininko vairuojamas automobilis „Ford Mondeo“ buvo apdraustas draudimo įmonėje AB „Lietuvos draudimas“ transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, pareiškėjas kreipėsi į draudiką dėl žalos atlyginimo.

2015 m. gruodžio 3 d. draudikas, remdamasis AB „Lietuvos draudimas“ Žalų procesų ir kontrolės valdymo skyriaus žalų tyrimo eksperto Rimgaudo Lipo ekspertine pažyma žalos byloje Nr. 1639544 (toliau – ekspertinė pažyma) ir Sausumos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygomis, kurių pagrindu buvo sudaryta draudimo sutartis, atsisakė mokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią transporto priemonei „Mercedes Benz“ 2015 m. spalio 18 d. įvykyje padarytą žalą, nes buvo nustatyta, kad automobilio „Mercedes Benz“ ir automobilio „Ford Mondeo“ sugadinimai buvo padaryti ne 2015 m. spalio 18 d. eismo įvykio dalyvių nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis.

Nesutikdamas su draudiko sprendimu, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką dėl ginčo, pateikdamas reikalavimą atlyginti žalą. Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjas nurodo, kad nesutinka su draudiko padaryta išvada, kad eismo įvykis įvyko ne tomis aplinkybėmis, kurios nurodytos eismo įvykio deklaracijoje. Jo nuomone, eismo įvykio deklaracija patvirtina eismo įvykio faktą, todėl žala turi būti atlyginta.

Draudikas atsiliepiame į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad, gavęs informaciją, kad automobilis „Mercedes Benz“ įtartinomis aplinkybėmis jau buvo patekęs į eismo įvykį 2015 m. gegužės 7 d., ėmėsi papildomų priemonių, siekdamas nustatyti, ar automobilių sugadinimai, padėty po eismo įvykio ir kiti susiję elementai atitinka objektyviai vertinamus mechanikos dėsnius, eismo įvykio dalyvių pateiktus paaiškinimus ir kitą informaciją. Atlikto tyrimo rezultatai buvo surašyti AB „Lietuvos draudimas“ Žalų procesų ir kontrolės valdymo skyriaus žalų tyrimo eksperto 2015 m. lapkričio 30 d. ekspertinėje pažymoje Nr. 1639544. Joje teigiama, kad abu

automobiliai susidūrė ne eismo įvykio dalyvių nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis. Ekspertinėje pažymoje nurodyta, kad susidūrusių automobilių vairuotojai teigė, kad pareiškėjo automobilis „Mercedes Benz“ važiavo tiesiai apie 50 km/h greičiu, susidūrimo metu tarp automobilių buvo apie 135 laipsnių kampas. Po smūgio automobilis „Ford Mondeo“ buvo atmuštas ir pasisuko pagal laikrodžio rodyklę apie 135 laipsnių kampu, o automobilis „Mercedes Benz“ dar šiek tiek pavažiavo kairiau į priekį ir sustojo greta automobilio „Ford Mondeo“. Atlikęs tyrimą, draudikas nustatė, kad sugadinimų pobūdis ir atstumas nuo žemės paviršiaus rodo, kad automobilis „Mercedes Benz“ judėjo nedideliu apie 30 km/h greičiu ir atsitrenkė į stovinčio automobilio „Ford Mondeo“ priekinį kairinį kampą. Draudikas, įvertinęs eismo įvykio aplinkybes ir automobilių sugadinimo pobūdį, eismo įvykių tyrimo kompiuterine programa *PC-Crash* sumodeliavo tokio pobūdžio susidūrimą. Modeliavimo rezultatai parodė, kad esant nurodytam susidūrimo mechanizmui ir greičiams automobiliai negalėjo sustoti taip, kaip nurodė dalyviai: automobilis „Mercedes Benz“ po susidūrimo turėjo dar pajudėti į priekį apie 8 metrus nukrypdamas į kairę, o automobilis „Ford Mondeo“ po susidūrimo turėjo pasisukti į kairę pagal laikrodžio rodyklę 50 laipsnių kampu „pirminės judėjimo krypties atžvilgiu ir atmuštas apie 2 metrų atstumu“

Papildomai draudikas informavo, kad, paaiškėjus faktui, kad pareiškėjas ir nukentėjusysis V. Č. buvo susiję ir su kitais eismo įvykiais, 2016 m. sausio 11 d. kreipėsi į Vilniaus apygardos prokuratūrą dėl galimai veikiančios organizuotos grupės asmenų, inscenizuojančių eismo įvykius, klastojančių dokumentus ir apgaulės būdu gaunančius draudimo išmokas, ir papasė pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 182 straipsnį (sukčiavimas) ir 22 straipsnį (pasikėsinimas). 2016 m. vasario 4 d. Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos 3-iasis skyrius priėmė nutarimą Nr. 10-8-27381 atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą neesant pakankamai duomenų, kad yra padaryta veikų, turinčių nusikaltimų arba baudžiamojo nusižengimo požymių.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija) patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią 2015 m. spalio 18 d. eismo įvykyje transporto priemonei „Mercedez Benz“ padarytą žalą, pagrįstumo.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, ir pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką, vadovavosi ekspertinėje pažymoje specialisto nurodytais duomenimis, kurie, draudiko teigimu, pagrindžia faktą, kad deklaruojamo 2015 m. spalio 18 d. eismo įvykio dalyviai draudikui pateikė melagingus duomenis apie faktines eismo įvykio aplinkybes. Draudikas teigia, kad ekspertinės pažymos duomenys paneigia draudžiamojo įvykio faktą. Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko teiginiais, remiasi abiejų vairuotojų užpildyta eismo įvykio deklaracija, kurioje nurodytas 2015 m. spalio 18 d. eismo įvykio faktas ir atsakingas už žalą šio eismo įvykio metu padarymą asmuo. Svarbu tai, kad į eismo įvykio vietą policija nebuvo atvykusi, todėl turimi eismo įvykio aplinkybes patvirtinantys įrodymai yra tik eismo įvykio deklaracija, automobilių vairuotojų paaiškinimai ir ekspertinė pažyma.

Draudžiamuoju įvykiu, kuriam įvykus pagal sausumos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį turi būti mokama draudimo išmoka, laikytinas eismo įvykis, dėl kurio nukentėjusiems tretiesiems asmenims buvo padaryta žala ir už žalą atsakingiems asmenims valdant arba naudojant transporto priemonę atsirado civilinė atsakomybė (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalis ir 3 straipsnio 1 dalis). TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje

nurodyta, kad, nustatant eismo įvykio aplinkybes ir kaltininko atsakomybę, turi būti vadovaujama eismo įvykio dalyvių pasirašyta eismo įvykio deklaracija ar kitu eismo įvykio dalyvių pasirašytu dokumentu apie eismo įvykio aplinkybes arba kompetentingų institucijų išduotais dokumentais apie eismo įvykio aplinkybes.

Vadovaujantis TPVCAPDĮ 22 straipsnio nuostatomis, pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį teisė į draudimo išmoką prarandama, jei žala yra padaryta tyčia arba draudikui buvo suteikta klaidinga informacija, kuri yra reikšminga draudiko sprendimui dėl draudimo išmokos mokėjimo priimti.

TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nurodyta, kad draudikas moka tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas, pagrindus ir bendruosius žalos atlyginimo principus nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus (Civilinio kodekso 6.246 straipsnis), žalą (Civilinio kodekso 6.249 straipsnis), priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos (Civilinio kodekso 6.247 straipsnis) ir kaltę (Civilinio kodekso 6.248 straipsnis).

Pagal nurodytą teisinį reglamentavimą, draudikui pareiga mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui „Mercedes Benz“ 2015 m. spalio 18 d. eismo įvykyje padarytą žalą, kiltų tada, jei ši žala atsiranda kaip deklaruoto 2015 m. spalio 18 d. eismo įvykio padarinys, taip pat būtų nustatytos kitos sąlygos transporto priemonės valdytojo civilinei atsakomybei kilti ir kai tokios aplinkybės yra pagrįstos įrodymais.

Vertinant ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad draudikas, siekdamas pagrįsti sprendimą nemokėti draudimo išmokos, remiasi AB „Lietuvos draudimas“ žalų tyrimo eksperto Rimgaudo Lipo parašu patvirtinta 2015 m. lapkričio 30 d. ekspertine pažyma. Šioje pažymoje nurodoma, kad, atlikus modeliavimą kompiuterine programa, buvo nustatyta, kad 2015 m. spalio 18 d. eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių sugadinimai buvo padaryti ne eismo dalyvių nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis: automobilis „Ford Mondeo“ eismo įvykio metu stovėjo, nors automobilio vairuotojas V. Č. teigė važiuavęs 10–20 km/h greičiu.. Draudikas nustatė, kad sugadinimų pobūdis ir atstumas nuo žemės paviršiaus rodo, kad automobilis „Mercedes Benz“, judėdamas nedideliu apie 30 km/h greičiu (automobilio „Mercedes Benz“ vairuotojas teigia važiuavęs apie 50 km/h greičiu), atsitrenkė į stovinio automobilio „Ford Mondeo“ priekinį kairįjį kampą.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką neginčijo ir kitaip nesiekė paneigti ekspertinėje pažymoje padarytos specialisto išvados, o tik nurodė, kad jo automobilis buvo apgadintas eismo įvykyje ir tai patvirtina šalių užpildyta eismo įvykio deklaracija.

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus įrodymus, kuriais šalys grindžia aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, pažymėtina, kad draudiko sprendimas yra pagrįstas specialistų išvadomis, o pareiškėjas tik paaiškino faktines įvykio aplinkybes ir objektyvių įrodymų arba paaiškinimų, paneigiančių specialistų išvadą, Lietuvos bankui nepateikė. Atsižvelgiant į tai kas buvo pirmiau paminėta, draudiko sprendimas nemokėti draudimo išmokos vertintinas draudiko surinktų objektyvių įrodymų (specialisto išvados duomenų) kontekste. Įvertinęs ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, nustatyta, kad draudikas tyrė sprendimui nemokėti draudimo išmokos priimti reikšmingas aplinkybes ir šį sprendimą priėmė, patikrinęs visą svarbią informaciją. Kadangi draudiko sprendimas pagrįstas įrodymais, patvirtinančiais, kad automobiliai buvo sugadinti ne vairuotojų P.M. ir V. Č. nurodytomis, o kitomis aplinkybėmis, nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo mokėti draudimo išmoką.

Įvertinus ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus dokumentus, darytina išvada, kad draudiko sprendimas atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui „Mercedes Benz“ padarytą žalą, yra pagrįstas įrodymais, todėl pareiškėjo reikalavimas mokėti draudimo išmoką yra

atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo P. M. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Vilius Šapoka